

Turkish A: literature – Standard level – Paper 1
Turc A : littérature – Niveau moyen – Épreuve 1
Turco A: literatura – Nivel medio – Prueba 1

Wednesday 4 May 2016 (afternoon)
Mercredi 4 mai 2016 (après-midi)
Miércoles 4 de mayo de 2016 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a guided literary analysis on one passage only. In your answer you must address both of the guiding questions provided.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse littéraire dirigée d'un seul des passages. Les deux questions d'orientation fournies doivent être traitées dans votre réponse.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis literario guiado sobre un solo pasaje. Debe abordar las dos preguntas de orientación en su respuesta.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Verilen pasajlardan **biri** hakkında yönlendirilmiş edebi analiz yazınız. Yanıtınız verilen iki yönlendirici sorunun yanıtını da içermelidir.

1.

- Kıza bak kıza, inek gibi esniyor.

Bu sözlerin ardından dört delikanlının kahkahası aynı anda patladı. Saliha unutmuştu onları. Önce afalladı, sonra etrafına bakındı; onlardan ve kendinden başka kimseler yoktu vagona. Yeni yolcu gelmemişti. Evet... esneyen kendiydi. Coşkulu bir gülme aldı içini.

5 Esneyen Saliha'yı, laf atılmasından ürken Saliha'yı onların gözüyle seyrediyordu. Kitabını açtı, yüzünü gizleyecek biçimde tutup sarsıla sarsıla gülmeye başladı. "İnek gibi..." Delikanlılar bu umulmadık davranış karşısında utandılar, benzetmeyi yapan tek başına bir sıra öteye, Saliha'nın göremeyeceği köşeye kaydı. Ağırbaşlılıkla işin iyice sulanmasını önlemeye çabalıyordu.

10 Gülmesi durulunca kitabın açık duran yaprağını rastgele okumaya başladı. Birden her şey kolaylaşmıştı gözünde. Öğleden sonraki derse gitmekten caydı. Doğru dürüst arkadaş bile edinmemişti orada. Vakti yoktu. Çoğu kez derslere ucu ucuna yetişir, bulabildiği yere oturur, profesörün her bir sözü bin anlam taşırmış da birini kaçırırsa büyük kayıplara uğrarmış gibi dikkat kesilirdi. Işıklar yanarken iyiydi durumu. Gelgelelim projeksiyon faslı başlayıp ışıklar sönünce zorlu bir savaşa girmesi gerekirdi. Anlatılan konuyla ilgili dialar gösterilirken

15 bir yandan not tutulacak, bir yandan uykuyla cebelleşilecekti. Gece nöbetinde arkadaşlarına olgun meyveler gibi sunduğu bütün uykular görünmez birer sicim olur; önce gözlerine, sonra not tutan ellerine, sonra da bütün bedenine dolanırdı. Böyle anlarda en ufak bir kıpırtı olsa huylanır, kendini uyumuş da düşünüyor sanırdı. Uyumadığı halde uyanık da olamadığı için parmaklarını ısıtır, görünmez kılcal sicimleri silkeleyip atmaya, bedenini, hele hele başını uyku canavarından

20 kurtarmaya uğraşır.

Bir sayfa daha çevirdi, sonra yeniden kapadı kitabı. Canlanmaya başlayan günüşiği denizi grilikten kurtarmış, su saydamlığını kazanmaya, parıldamaya başlamıştı.

"Özverideki büyüye kaptırıyorsun kendini Saliha Hanım."

25 İç çatışması hep bu cümleyle başlıyordu son günlerde. Fakülteyi büsbütün bırakıp biraz daha para getirecek daha çok emek ve zaman götürecektir bir iş istiyordu gizliden gizliye. Tam, yol ayrımında, karar noktasındaydı. Daha çok uzatamazdı bu durumu. Abisi bitirme sınavlarına hazırlanıyordu, üç ayı kalmıştı şunun şurasında. Çok önemli üç ay. Biraz olsun azalsa para sıkıntıları, babasının emeklilik çöküntüsü hafiflemeyebilir miydi?

30 Bir türlü durulmuyordu içindeki çatışma. Okumaktan vazgeçişini kabullendiği anda kentin kalabalığı yığın yığın çörekleniyor, karabasan olup yükleniyordu üstüne. Karşı hattan gelen trenler daha hızlı, daha gürültülü geçiyormuş gibi oluyor, evler iyice üst üste tıklım tıklım görünüyordu. "Sen yarı taşralı bir bayansın Saliha Hanım" diyordu, "bu kent elbette yutacak seni. Geldiğin küçük kentin bildik havasını, güvenliğini bekleme. Bu koca kalabalığa eklenmiş yeni bir parçasın, eklemeliğin her yanından akıyor. Kalabalık içindeki gerçek yerini bir türlü saptayamıyorsun. Sen sabah treninden boşalanların bir parçası mısın, yoksa fakültede gördüklerinin bir parçası mı? Hatta ailenden biri misin?... Sen bir karmasın Saliha Hanım. Ne tam onlardan birisin ne de onlardan ayrı. Bu yüzden sallanıp durman, güvensizliğin."

İçindeki ikinci ses kuşkuyla izliyordu düşüncelerini.

40 "Eee... okumaktan caymazsan yerin ne olacak? Kalabalık karabasan olmaktan çıkacak mı?"

"Vazgeçmezsem, caymazsam öğrenen biri olmaya devam edeceğim. Beni ilgilendiren öğrenimin sonunda varacağım nokta değil. İlgilendiğim yalnız ve yalnız öğrenmek."

"Uyuttun yine. Seni irdelemekten, yakalamaktan bir gün olsun geri kalmayacağım. Belki de "parlak meslek" denen türden bir şeyler umuyorsundur ha?"

45 “Hayır hayır haksızlık bu, her şeyi inkâr bu. Ben, bana da zaman bırakacak, beni bir anten parçasına, bir fişe dönüştürmeyecek bir iş sahibi olmak için okumak istiyorum. Şu yeryüzünde, bırak yeryüzünü kendi ülkemde kendi çevremde olup bitenleri kavrayamıyorum. Yarı yerim aydınlıkta, yarı yerim karanlıkta. Kendimi bile yeterince ölçüp biçemiyorum. İşte bu yüzden okumak istiyorum.”

Nursel Duruel, *03 Nöbeti* (2010)

- (a) Delikanlıların söylediklerine verdiği tepkiden anlatıcı hakkında neler öğreniyoruz?
- (b) Yazar işçi kızın düşünce ve duygularını hangi teknikleri kullanarak anlatmış?

2.

Daralma

Sokaklar gökyüzü insin diyedir aşağı
Çocuklar oynasın diye

Sokaklar pencereler baksın diyedir birbirine
Dertleşsin diye

5 Önce yüzüyle eskir evler
Yavaş yavaş kaybeder beden ısısını
Sesi yetmez olur da odalara
Bahçelere zor atar kendini
Suskunlaşır kapılar, pencereler uykulu

10 Dört duvarın sohbetidir oda
Evler hâlâ konar göçer çadırı çoğumuzun
Ölümü büyüttüğümüz ipek kozalar

Öyle daralttık ki içimizi
Bir saksılık toprağa yer yok
15 Herkesin kendini gösteriyor pusulası
Ağaç kendi göğünü biliyor sadece

Ve tüm yolculukların sonunda
Oteller kolayca terkedilir de
Peki ya evler...

Gonca Özmen, *Kuytumda* (2000)

- (a) Şiirin başlığı ve şiirde ifade edilen fikirler arasındaki ilişki nedir?
- (b) Şairin kullandığı dil şiirin konusunu nasıl desteklemektedir?